

П'ЯТАК Т. В., к.т.н, доцент, професор кафедри обліку і фінансів,
*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ПІДПРИЄМСТВА НА ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність. В умовах ринкової економіки, самостійності та відповідальності підприємств за результати власної діяльності, виникає об'єктивна необхідність визначення їх перспективних фінансових можливостей та майбутнього фінансового стану, які знаходять своє відображення та реалізацію через фінансове планування. Недооцінка планування діяльності підприємств призводить до економічних прорахунків. Більшість підприємств не мають чіткої методики фінансового планування і тому не можуть якісно планувати, контролювати й управляти фінансовими ресурсами навіть протягом короткотермінового періоду, що призводить до невизначеності майбутнього фінансового стану та збільшує ризик неплатоспроможності.

Вагомий внесок у вивчення теоретичних та прикладних аспектів фінансового планування та прогнозування на підприємстві зробили такі вчені як: М. Д. Білик, І.О. Бланк, В. І. Гриньова, С.Ф. Голов, А.Г. О.О. Дорошенко, І.І. Поддєрьогін, Загородній, М.Н. Крейніна, Р.А. Слав'юк, О.О. Терещенко, М.Г. Чумаченко, В.М. Шелудько, О.Д. Щербань [1–4].

Визначаючи важливість і практичне значення напрацювань у теоретико–методологічній базі стосовно питання реалізації фінансового планування на підприємстві, варто зазначити, що окремі теоретико-прикладні аспекти залишаються недостатньо розробленими. Зокрема, незважаючи на різноманіття підходів до фінансового планування на практиці, слід зазначити, що його функції реалізуються ізольовано по відношенню до організаційної структури підприємства, внаслідок чого знижується можливість досягнення оптимального фінансового результату.

Фінансове планування в більшості випадків спрямоване на періодичний контроль та аналіз динаміки окремих фінансово-економічних показників. Процедура складання фінансових планів є не досить досконалою, вона не враховує проведення попередніх заходів на підприємстві по оптимізації організаційного планування. Забезпечення взаємозв'язків між фінансовим плануванням та організаційним проектуванням можливе при впровадженні інтегрованого підходу. Відзначаючи вагомий внесок науковців у сфері фінансового планування, слід зауважити, що питання взаємодії організаційного та фінансового планування діяльності підприємств потребують подальших досліджень.

Результати дослідження. У ході дослідження проаналізовано сутність взаємозв'язку організаційного проектування та фінансового планування. Встановлено, що незважаючи на різноманіття підходів до фінансового

планування на практиці, його функції реалізуються ізольовано по відношенню до організаційного проектування, внаслідок чого знижується можливість досягнення оптимального фінансового результату.

В роботі визначено, що забезпечення взаємозв'язків між фінансовим плануванням та організаційним проектуванням можливе при впровадженні інтегрованого підходу. Розглянуто ряд завдань, які потрібно вирішити на етапі організаційного та фінансового проектування для побудови інтегральної моделі підприємства.

Запропоновано використати інтегральну модель, яка дає можливість організувати управлінські процеси на основі взаємодії виробничих циклів і організаційної структури підприємства, що дозволить оптимізувати взаємозв'язок організаційного і фінансового планування на підприємстві. Фінансове планування дозволить використати в повній мірі потенційні можливості підприємства для досягнення бажаних фінансових результатів діяльності у плановому періоді.

Управління фінансовими результатами підприємства спрямовано на максимізацію їх розміру, оптимізацію розподілу та ефективне використання. Воно представляє собою багатогранний, комплексний процес розробки та прийняття управлінських рішень керівництвом підприємств за основними видами діяльності. Вирішальним напрямом управління є процес формування фінансових результатів, що спрямований на досягнення необхідного їх розміру за рахунок реалізації всіх резервів, в першу чергу, операційної діяльності, а також за рахунок фінансової та інвестиційної діяльності.

На величину фінансових результатів впливає безліч різноманітних факторів, що ускладнює процес управління, спрямований на досягнення необхідного їх розміру, темпів росту, рівня рентабельності. Системне представлення та визначення ступеню впливу різних груп факторів дозволяє більш ефективно управляти процесом формування та використання фінансових результатів на рівні підприємств [5–6].

Представлена модель має модульну структуру. Сукупність взаємодіючих модулів дозволяє врахувати особливості структурної організації і виробничих циклів певного підприємства. Окремі структурні підрозділи та етапи виробничих циклів представлені окремими модулями, що взаємодіють між собою за обраним алгоритмом.

Для побудови модулів елементів структури і складових виробничого циклу використані методи математичного та імітаційного моделювання. Інтегральна модель дозволяє проводити дослідження взаємодії виробничих циклів і структурної організації в двох режимах: мультипроцесному та монопроцесному.

Мультипроцесний режим використовується для дослідження виробничих підприємств, що мають великий асортимент продукції, що випускається. Монопроцесний режим моделювання використовується для дослідження вузькоспеціалізованих підприємств, що мають один виробничий цикл, а також

для підприємств із мультипроцесним режимом роботи для визначення мінімального часу кожного виробничого циклу.

В роботі представлено алгоритм моделювання взаємозв'язку фінансового та організаційного планування, що дозволяє дослідити потребу в трудових, матеріальних та фінансових ресурсах підприємства. Модель дає можливість аналізувати різні варіанти взаємодії структурної організації та виробничих циклів, а також прогнозувати оптимальні економічні показники діяльності підприємства на стадії організаційного проектування та фінансового планування.

Висновки. В ході проведеного дослідження запропонована інтегральна модель підприємства, що може бути використана для оцінки поточної діяльності, а також для формування концепції перспективного розвитку підприємства. Інтегральна модель передбачає впровадження процесів оптимальної взаємодії структури підприємства і виробничих циклів. В ході моделювання визначається потреба в трудових, матеріальних та фінансових ресурсах. Модель дає можливість аналізувати різні варіанти взаємодії структурної організації та виробничих циклів, а також прогнозувати оптимальні економічні показники діяльності підприємства на стадії організаційного проектування та фінансового планування. При цьому, організаційне планування дає можливість узгодити діяльність структурних підрозділів підприємства, спрямовану на досягнення поставлених цілей. Фінансове планування дозволяє встановити очікувані фінансові показники діяльності підприємства на основі вибраної функціонально-необхідної структури підприємства. За рахунок встановленого, за допомогою інтегральної моделі, тісного взаємозв'язку фінансового й організаційного планування, виникає можливість прогнозувати бажані фінансові результати діяльності, використовуючи потенційні можливості підприємства, щодо структурної реорганізації, або створення нової організаційної структури.

Список використаних джерел:

1. Білик М. Д., Белялов Т. Е. *Фінансове планування на підприємстві: навчальний посібник*. Київ: ПанГот, 2015. 435 с.
2. Сіренко Н. М., Бурковська А. В., Бузнік О. О. Фінансове планування складова сталого розвитку підприємства. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2011. Вип. 3. Т.2. С. 214–217.
3. Щербань О. Д. Види та методи фінансового планування на підприємстві. *Молодий вчений*. 2017. № 6 (46). С. 530–534.
4. Дорошенко О.О., Сорокатиї В.М. Фінансове планування на підприємстві як метод мінімізації фінансових ризиків. *Ефективна економіка*, 2021. № 10. С.97–108.
5. П'ятак Т.В., Борзенко В.І. Системний підхід щодо планування фінансових результатів діяльності підприємства. *The II International Science Conference «Issues of practice and science»*, 2021, London, Great Britain. p.52–53.
6. Власова Н.О., П'ятак Т.В. *Фінансові результати підприємств промисловості: фактори формування [монографія]*. Chisinau: GlobeEdit, 2021. 60 с.

